Ner 200. ROK 1837. SOBOTA 2 WRZEŚNIA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedzieli i świąt uroczystych w drukarni St. Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące złp. 10 miesięczne złp. 4.

IMIONA RZYMSKIE.
Jutro Bazylissy Panny.

IMIONA SŁAWIAŃSKIE.
Jutro Dzierżysław.

Gazeta Krakowska.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień godzina	Barometr do 0° R red w miarze Paryzkiey	stopnie ciepła podług Reaumura	Psychrometr	Wiatr	Stan Atmosfery.	Zjawiska napowietrzne i rozne uwagi
6	27" 2." 217	† 10°, 2	4." 55	Pn Wschodni słaby	Pogoda z Chmurami	Mgła
1 2	0, 893	† 19, 3	4. 38	Południowy mocny	Chmury	
10	26 11, 351	† 16, 8	4 71	„ słaby	Pochmurno	Deszcz

Część Urzędowa.

Dnia 5 września b. r. o godzinie 10 rannéj w Sukiennicach w exekucyi sądowéj licytacya publiczna odbędzie się: krzesełek, kommod, kanap, stołów; zaś na targu bydlęcym krów i jałownika, zaraz za gotową zapłatę w monecie srebnéj courant.

Kraków dnia 30 sierpnia 1837 r.

Skorczyński Kom. Sąd.

Część Polityczna.

WIADOMOŚCI Z POPRZEDNICH POCZT.

— Paryż 15 Sierpnia. —

Z powodu płaskorzeźby zaprowadzonéj na frontonie panteonu, powstały rozmaite uwagi i zprzeczki w pismach publicznych, z których niektóre są zdania, iż wypadało powyższą rzeźbę mniéj jednoczasowym obrazem, czynić to jest nie do teraźniejszéj tylko epoki wyłącznie stosować; podobno z tychto słusznych względów, odkrycie płaskorzeźby jeszcze nie nastąpiło i kiedy nastąpi niewiadomo.

— Z Bona 2 Sierpnia. —

Jest rzeczą niemal zupełnie pewną, że wyprawa do Konstantyny nie będzie mieć miejsca. Jenerał-gubernator udaje się dziś do Guelma dla rozmówienia się z Achmed-Bejem i usunięcia trudności jakieby zawarciu układów na przeszkodzie stać mogły. Ponieważ jest zamiarem, udzielić zawierający się traktat, Kabilom, w górach mieszkającym, napisano go więc w ich języku, brzmi zaś jak następuje co do zasad ogólnych. Achmed będzie naczelnikiem całéj prowincyi Konstantyne; Francuzi będą mieć wolny i zabezpieczony związek tylko w obwodzie graniczącym na zachód z Seybuse i z górami, a na południe z prowincyą Bona. Bezpieczeństwo tego obwodu będzie zapewnione przez danie zakładników. Bugia jest także objęta traktatem. Płody obudwóch prowincyj, będą mieć wolny dowóz i niemogą na innych tylko na wskazanych targach być przedawane. Przełamanie którego bądź z tych warunków, uważane będzie za niedotrzymanie traktatu. Achmed będzie płacić Francyi sum-

mę..... (jeszcze jéj nieoznaczono), dostawi oraz ustanowić się mającą ilość zboża i bydła. Wszyscy bez różnicy jeńcy, zbiegowie i inni europejscy poddani, będą nam powróceni; toż samo nastąpi ze strony naszéj. Obiedwie układające się strony dadzą sobie zakładników, którzy wolno po całym kraju, ale bez broni, przybywać mogą.

Do Bona przybywają nieustannie oddziały świeżego wojska, których nie można przecież wysełać do Guelma, z przyczyny, że przecina nam drogę jakie 20000 ludzi, przeciwko którym, nie wypada małych oddziałów w pochód ryzykować.

— Z Aten 2 Sierpnia. —

Poseł austryacki p. Prokesz-Osten, robi przygotowania w swém mieszkaniu wiejskiém na przyjęcie arcy-xięcia Jana, który w miesiącu wrześniu popłynie z Odessy na statku parowym do Aten.

Na wyspie Psyttalia pochowano d. 20 z. m. swłoki pana Rabandy, komendanta eskadry francnzkiéj na Wschodzie, który umarł d. 19 na pokładzie okrętu *Triton* w porcie Salamis. Nieco pierwéj, (dnia 17 lipca), odbył się z całą okazałością, także pogrzeb jenerała Pisa, gubernatora Aten, którego zasługi i poświęcenie się dla sprawy greckiéj, zasługują, aby przebiedz choć pokrótce rys jego życia, który jest następujący. — »Baron Antonio de Pisa, urodził się 1772 roku w Neapolu. Mając lat 15 oddalił się z ojczyzny do Paryża. Tam wszedłszy w służbę wojskową, zostawał w niéj pod Napoleonem. Przebył za jego dowództwem Alpy, był w bitwie pod Marengo, gdzie pierwszy raz raniony został i pierwszy stopień oficerski otrzymał. Ztamtąd wrócił do Francyi. Z Bolonii poszedł pod Ulm, odniósł tam trzy ciężkie rany i został pesunięty za waleczność na stopień szefa szwadronu. Niewystępując ze służby wojskowéj, był w niéj zawsze czynny; znajdował się w bitwach pod Lipskiem, Bautzen, Lützen i Pirna, Jauer, Katzbach i Jena. Późniéj dopiero, licznemi okryty ranami przeniósł się w życie prywatne do rodzinnego kraju. Tam jednakże w dawszy się w polityczne sprawy, był zmuszony uchodzić z królestwa neapolitańskiego, zkąd dostał się 1822 roku do Hiszpanii. Skompromitowany i w tym kraju, siedział przeszło rok w więzieniu, z którego udało mu się nareszcie nciec do Anglii, z kąd 1825 popłynął do Grecyi. Był on duszą i ciałem przyjacielem Greków, prawdziwy philheten; walczył w bitwach pod Gaedaro, i Oroppi i pod Tebami, odznaczył się zaś szczególniéj przy oblężeniu Akropolis. Kapodistrias mianował go jenerałem i pełnomocnym kommissarzem wojennym w Rumelii. Król Otto potwierdziwszy go w stopniu jenerała, zaszczycił swemi względami i powierzył urząd komendanta Aten.«

ROZMAITOSCI.

Paziowie na dworze Napoleona.

Wieczorem w październiku r. 1804, wróciwszy Napoleon do Paryża z podróży do Boulogne, kazał przywołać Duroka i rzekł do niego w sposób następujący: »Koronacya moja odbędzie się dnia 2 grudnia; ażeby dwór mój uzupełnić, nie mamy czasu do stracenia; chcę iżby dwór mój, również jak cesarzowéj, był urządzony zupełnie podług dworu Ludwika XVI i Maryi Antoniny. Podasz mi Wpan o tém zdanie sprawy, które jutro mieć chcę. Mistrz obrzędów wymawiał się krótkością czasu; jaki mu do téj pracy oznaczono; ale Napoleon życzył sobie jak najprędzéj załatwić te, jak je nazywał, szczegóły gospodarskie, i w czasie ile możności najkrótszym przywrócić w Tuilleryach świetność i okazałość dawnego wersalskiego dworu; przerwał więc Durokowi temi słowy: »Poszukaj Wpan Colaincoura, naradź się z nim, słowem rób co chcesz, pytaj się o to, kogo ci się podoba, ale jutro muszę mieć zdanie sprawy.« Temi

wyrazy odprawił Duroka, który chcąc nie chcąc, musiał się do chęci cesarza skłonić i podobnie jak wielu innych, uledz wielkiemu strumieniowi cesarstwa.

Żądane zdanie sprawy ułożono i za trzy dni wręczono cesarzowi. Napoleon zwołał natychmiast radę dla rozpoznania przedłożonego rapportu. Najprzód, jak to było modą od niejakiego czasu, zaczęto od punktu etykiety i jak we wszystkich przedmiotach tego rodzaju, po trzygodzinnéj naradzie, nie przyszło do żadnego skutku, aż dopókąd pan Colaincourt nie odczytał zdania sprawy o instytucie paziów. Wielki marszałek dla słabości oczu nie chciał się podjąć tego zatrudnienia. Wielki koniuszy opisał najprzód urządzenia, jakie istniały w tym względzie u dawnych królów francuzkich aż do Ludwika XVI. Napoleon przyjął zwyczaje ostatniego, z użyciem wszakże pewnych modyfikacyj i oznaczono tymczasowie liczbę paziów w pałacu cesarskim na dwunastu, którąto ilość, na przypadek, gdyby się okazała niedostateczną, miano pomnożyć, a z czasem aż do dwudziestu czterech doprowadzić. (Późniéj liczba paziów doszła do 30, a w r. 1810, podczas wesela Napoleona z Maryą Ludwiką, aż do 37). Cesarz postanowił przytem, żeby roczne wydatki na każdego z paziów, nie przechodziły summy 1400 fr., i ażeby ci sami paziowie, koleją u niego i u cesarzowéj pełnili służbę. Na tém rozwiązano posiedzenie i odłożono na dzień następny, ażeby jeszcze naradzić się nad ubiorem, przywilejami, wychowaniem i całym kierunkiem paziów a w końcu miano oznaczyć przymioty i prawa, jakie młodzi aspiranci posiadać byli powinni.

Rada, nie na drugi dzień, jak było ułożone, lecz dopiero za 8 dni zwołaną została przez cesarza, który temi słowy zagaił posiedzenie: »Mpanowie mam zamiar używać paziów, nietylko do tymczasowéj służby, lecz chce im zarazem dać sposobność przygotowania się na przyszłość do urzędów. Chcę się zająć zupełnem ich wychowaniem, ileże oni niezawsze przecież lat pietnaście mieć będą; z resztą przyjęci w służbę paziów, należeć muszą koniecznie do starożytnych rodzin, lub do takich nowych, które już mi wiernie służyły i na których przychylności bezpiecznie polegać mogę. Powinni mieć najmniéj lat dziesięć, co jak sami Wpanowie widzicie, jest jeszcze wiek bardzo młody; po skończonym pietnastym roku, już w téj służbie być nie mogą. Cóż wy nato Mpanowie? »Rzecz naturalna, że wszyscy członkowie rady dzielili zdanie cesarza; jeden tylko zrobił uwagę, że jeźli paziowie mają zacząć w roku dziesiątym swoją służbę, a w pietnastym z niéj wystąpić, nie możnaby im przeto powieżać takich zleceń, do których pewien takt milczenie i rozsądek należą, a którychto przymiotów często i w 25 roku wielu młodych ludzi nie posiada.«—»Masz Wpan słuszność (odrzekł Napoleon), zostaną paziami do lat ośmnastu; potem przyjmę ich lub do mojego sztabu jeneralnego, lub poślę do szkoły wojskowéj.« — Daléj zgodzono się na to, ażeby między paziami był jeden *premier page*, a jeden *second page*, mający mieć pewną władzę nad innemi, wszyscy zaś bez różnicy, podług jednego systematu; a zwłaszcza podług wojskowego, mieli być wychowani. — »Tak, podług wojskowego«, rzekł Napoleon, szczególne wyrazowi temu nadając znaczenie. »Wszelako (dodał), powinni także uczyć się tańców i muzyki, a przedewszystkiem matematyki, łaciny i języka francuzkiego bez wymówki,« — »I cokolwiek po niemiecku i po angielsku.« (Odezwał się jeden z członków półgłosem) »Niepotrzeba (przerwał Napoleon), język francuzki jest powszechny w Europie; ale zamiast tych języków, raczéj historyi i jeografii, a potém fechtowania i pływania. Ta ostatnia nauka jest dzisiaj przedewszystkiem potrzebną. W Boulogne zdarzyło się

właśnie, że Decrés wpadłszy w morze o mało nie utonął, ponieważ za młodu pływać się nie uczył. Minister marynarki i utonąć, zaiste jest to sprzeczność w istocie śmieszna.

»Dlatego paziowie, będą mieć nauczyciela pływania. Tudzież potrzeba, aby się uczyli jeździć na koniu. Wpan Mości Coulaincourt podasz mi spis profesorów i nauczycieli, których mieć mają; sam ich wszystkich obiorę.« —»Wszystko dobrze N. Panie! (zrobił uwagę abbé de Pradt, przywołany podobnież na tę radę), atoli W. C. Mć zapomniałeś o najglówniejszéj rzeczy dla tych dzieci, przezco rozumiem naukę wiary.« — »Przebacz, panie abbé, (odparł Napoleon nieco urażony z powodu téj uwagi), na dowód, żem o tém nie zapomniał, już obrałem dla nich znanego Wpanu abbé Gaudon, który prócz tego urzędu, także obowiązek podochmistrza wypełniać będzie.« — «Tak jest, (rzecze pułkownik d'Arrigny), należy im dać ochmistrza i podochmistrza.« — W saméj rzeczy Mości pułkowniku, przeznaczyłem jużjednego i drugiego, a pierwszym będziesz Wpan.« — »Ja? (ozwie się pułkownik), ochmistrzem paziów W. C. Mości?« — »Nie, nie; Wpan razem z kapelanem xiędzem Gaudon, będziesz tylko podochmistrzem; on będzie udzielał naukę religii i moralności, a Wpan naukę fizyki i trudnić się będziesz zarządem. Niebierz tego za złe, Mości pułkowniku, Wpanu na ochmistrza brakuje bardzo ważnéj rzeczy; jesteś za słaby albo raczéj nazbyt łagodny. — Na to opisanie, wszyscy członkowie rady nie mogli się wstrzymać od śmiechu. — »Nieinaczéj, (rzekł daléj Napoleon), żądam więc aby chłopcy byli ostro trzymani. Gardanne jest mąż potemu, dlategom go na to przeznaczył. Wpan! mości Coulaincourt, będziesz miał nadzór nad temi paniczami. W Paryżu i w St. Cloud oddam Wpanu dom pod jego zarząd; paziowie którzy w czasie naszego pobytu w Tuileryach nie będą należycie pełnić swojéj służby, zostaną w St. Cloud. Najszczególniéj nie mają wdawać się z dworem Józefiny. Wiadomo Wpanu, że ja, ani obmawy ani plotek nie lubię.«

(Dalszy ciąg nastąpi.)

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 1 do 2 Września.

Michałowski Franciszek, Paskowski Xawery, Dołgoruski Xiąże, z Polski; — Betkowski Jan, z Galicyi; Bullryd Edward, z Pruss.

Wyjechali z Krakowa.

Gostkowska Kordula, do Polski; — Krasicka hr., Laskowski Maurycy, do Galicyi.

Doniesienie.

Gdy Starozakónny Izrael Goldwasser, subkollektor loteryi klassycznéj warszawskiéj, na Stradomiu kantor swój utrzymujący, w skutek swéj niewypłacalności, losów nadal uzyskać nie może, zawiadamiam przeto osoby, które u tegoż Izraela Goldwassera, losy do I. klassy 50 loteryi ponabywały, aby dla wykupienia takowych do klassy 2 do kantoru podpisanego niezwłocznie zgłosili się, inaczéj wszelkie do tychże utracą prawo.

J. Louis
Główny Koll. lot. klass. Król. Pols.

TEATR NIEMIECKI.

Jutro daną będzie: *Małpa i Narzeczony*, w któréjto sztuce pan Klisching pierwszy Mimik teatrów w Londynie i Paryżu, będzie miał zaszczyt przedostatni raz okazać, w części nowe w części już w pomienionéj sztuce przedstawiane figury mimiczno-gimnastyczne.